

Nationella och regionala jämförelser av nyckeltal 2023

Sveriges kommuner och regioner (SKR) samlar in centrala nyckeltal som beskriver förskolans och grundskolans resultat och resurser. Dessa resultat och resurser beskrivs och analyseras i relation till "jämförbara kommuner" det vill säga kommuner som liknar varandra. Beräkning av vilka kommuner som räknas som liknande görs till största del på referenskostnader, men också på invånarantal. Eftersom referenskostnaderna är olika för förskola och skola blir grupperna olika. Det är olika kommuner som bedöms som liknande beroende på vilket verksamhetsområde som nyckeltalen rör. För förskolan är de liknande kommunerna Trelleborg, Ängelholm, Skövde, Lidingö, Vänersborg, Mjölby, och Strängnäs. För grundskolan är de liknande kommunerna Enköping, Kungälv, Nässjö, Mark, Falköping, Landskrona och Värnamo. Jämförelser görs också med Göteborgsregionen. I Göteborgsregionen ingår Ale, Alingsås, Göteborg, Härryda, Kungsbacka, Kungälv, Lerum, Lilla Edet, Mölndal, Partille, Stenungssund, Tjörn och Öckerö.

Förskola

SKR:s jämförelsen innehåller statistik om hur andelen förskollärare, förskollärartätheten och personaltätheten förhåller sig till de kommunala förskolornas socioekonomiska struktur samt hur Alingsås kommun ligger i jämförelse med liknande kommuner rörande andelen förskollärare och förskollärartätheten. Vidare finns resultaten av självskattningsenkäten genomförd av förskollärare.

Nyckeltal	Alingsås (faktiskt värde)	Antal jämförbara kommuner (lägre värde)	Antal jämförbara kommuner (högre värde)	Antal kommuner i Göteborgsregionen (lägre värde)	Antal kommuner i Göteborgsregionen (högre värde)
Andelen förskollärare	52%	5	2	7	5

Förskollärartäthet (barn per förskollärare)	10,1	2	5	3	9
---	------	---	---	---	---

Alingsås kommun har en högre andel förskollärare samt färre antal barn per förskollärare än alla utom två av de jämförbara kommunerna. För andelen förskollärare strävar Barn- och ungdomsförvaltningen mot högre värden, medan när det rör antalet barn per förskollärare strävar Barn- och ungdomsförvaltningen mot att ha låga värden.

I jämförelse med Göteborgsregionen ligger Barn- och ungdomsförvaltningen i den halvan med högre andelen förskollärare och i den halvan med färre barn per förskollärare. De faktiska värdena för Barn- och ungdomsförvaltningen är lägre i jämförelse med föregående år.

Barn- och ungdomsförvaltningen har i jämförelse god tillgång på förskollärare. Den minskande andelen legitimerade förskollärare är ett utslag av den nationella kompetensbristen.

Nyckeltal	Korrelationskoefficient Alingsås	Korrelationskoefficient Alla kommuner
Andelen förskollärare och socioekonomiskt index	+0,02	+0,06
Förskollärartäthet och socioekonomiskt index	-0,14	-0,01
Personaltäthet och socioekonomiskt index	-0,10	+0,19

Att korrelationskoefficienten har ett värde närmare 0 än 1 innebär att det är mindre skillnader mellan de olika förskolorna med avseende på deras socioekonomiska förutsättningar. Ett positivt värde betyder att det finns en kompensatorisk fördelning. Barn- och ungdomsförvaltningen eftersträvar kompensatorisk resursfördelning, det vill säga positiva värden som närmar sig 1.

Andelen förskollärare har ett värde på +0,02, vilket innebär att de förskolor som har missgynnsamma socioekonomiska förutsättningar har en marginellt större andel legitimerade förskollärare. Förskollärartäthet har ett värde på -0,14, vilket innebär att de förskolor som har bättre socioekonomiska förutsättningar har färre barn per legitimerade förskollärare. Personaltäthet har ett värde på -0,10, vilket innebär att de förskolor som bättre socioekonomiska förutsättningar har fler barn per pedagog. Barn- och ungdomsförvaltningen fördelar, i jämförelse med riket, i mindre utsträckning kompenserande utifrån de socioekonomiska förutsättningarna rörande samtliga tre nyckeltal. Särskilt påtaglig är skillnaden rörande personaltäthet där Barn- och ungdomsförvaltningen har ett negativt värde och riket har ett positivt värde.

Kvalitetsmått - förskollärarenkät

Förskollärarenkäten är en självskattningsenkät från SKR som riktar sig till förskollärare. Alla kommuner har inte deltagit i enkäten därför finns inte alla åtta jämförbara kommuner eller alla 13 kommuner i Göteborgsregionen med att jämföra med. 145 av Sverige 290 kommuner deltog i enkäten. Frågorna i enkäten utgår ifrån kända framgångsfaktorer för förskolor med hög kvalitet. Ett urval av frågor presenteras nedan.

Nyckeltal	Alingsås (faktiska värden)	Antal jämförbara kommuner (lägre värde)	Antal jämförbara kommuner (högre värde)	Antal kommuner i Göteborgsregionen (lägre värde)	Antal kommuner i Göteborgsregionen (högre värde)
Andelen positiva svar rörande "I vilken utsträckning följer ni upp och dokumenterar varje barns lärande på ett systematiskt sätt?"	76%	3	1	5	4
Andelen positiva svar rörande "I vilken utsträckning använder ni aktuell forskning för att utveckla utbildningen?"	21%	0	4	0	9
Andelen positiva svar rörande "I vilken utsträckning finns det en tydlig rollfördelning mellan förskollärare och övrig pedagogisk personal?"	45%	2	2	2	7
Andelen positiva svar rörande "I vilken utsträckning anpassar din förskola utbildning för att kompensera barn från resurssvaga hemförhållanden?"	53%	0	4	3	6
Andelen positiva svar rörande "I vilken utsträckning finns det en inommiljö som främjar barnens utveckling och lärande?"	89%	1	3	5	4

För samtliga värden eftersträvas Barn- och ungdomsförvaltningen höga värden.

Rörande "I vilken utsträckning följer ni upp och dokumenterar varje barns lärande på ett systematiskt sätt?" har Barn- och ungdomsförvaltningen högre värde än tre av de

jämförbara kommunerna och fem av kommunerna i Göteborgsregionen och ligger därmed i det över halvan i jämförelse med båda kommungrupperna.

Barn- och ungdomsförvaltningen har lägst värde både i relation till de jämförbara kommuner och kommunerna i Göteborgsregionen rörande frågan "I vilken utsträckning använder ni aktuell forskning för att utveckla utbildningen?". Barn- och ungdomsförvaltningen ligger tydligt under den kommun som ligger näst lägst där det är 31 respektive 27 procentenheters skillnad.

Rörande frågan "I vilken utsträckning finns det en tydlig rollfördelning mellan förskollärare och övrig pedagogisk personal?" är de lika många kommuner som har lägre som högre värde i jämförelse med Barn- och ungdomsförvaltningen i gruppen jämförbara kommuner. I jämförelse med Göteborgsregionen har Barn- och ungdomsförvaltningen högre värde än två av kommunerna och ligger där med i den lägre halvan.

Rörande frågan "I vilken utsträckning anpassar din förskola utbildning för att kompensera barn från resurssvaga hemförhållanden?" ligger Barn- och ungdomsförvaltningen i den lägre halvan både när det gäller de jämförbara kommunerna och Göteborgsregionen.

I de två jämförelsegrupperna är mönstret för Barn- och ungdomsförvaltningen olika rörande "I vilken utsträckning finns det en inommiljö som främjar barnens utveckling och lärande?". I relation till de jämförbara kommunerna ligger Barn- och ungdomsförvaltningen i den lägre halvan, medan i jämförelse med Göteborgsregionen ligger barn och ungdomsförvaltningen i den högre halvan.

Undantaget frågeställningen kring aktuell forskning är det små steg från Barn- och ungdomsförvaltningens värden till de kommuner som har ett värde precis över eller precis under.

Enkäten pekar ut några områden där Barn- och ungdomsförvaltningen behöver intensifiera arbetet kring att stärka dessa framgångsfaktorer. Särskilt tydligt sticker att använda aktuell forskning ut. Detta är ett område där förvaltningen påbörjat ett utvecklingsarbete, bland annat genom att språksatsningar via Skolverket. Lika så behöver insatser för att kompensera för barns hemförhållanden intensifieras, förutsättningarna har stärkts med mer ekonomiska resurser fördelas utefter de socioekonomiska förutsättningarna än tidigare. Detta ger respektive rektor större möjligt att sätta in stöd med utgångspunkt i detta.

Skola

Jämförelsen innehåller statistiskt rörande betyg, meritvärde och behörighet till gymnasiet. Nedan redovisas ett urval av nyckeltal och jämförelse av Barn- och ungdomsnämndens resultat med de jämförbara kommunerna och Göteborgsregionen.

Nyckeltal	Alingsås (faktiska värden)	Antal jämförbara kommuner (lägre värde)	Antal jämförbara kommuner (högre värde)	Antal kommuner i Göteborgsregionen (lägre värde)	Antal kommuner i Göteborgsregionen (högre värde)
Behöriga till yrkesprogram (åk 9, andelen elever (%))	84,2%	5	2	3	9
Meritvärde (åk 9, genomsnitt 17 ämnen)	224,8	6	1	4	8
Uppnådda kunskapskrav (åk 9, andel elever (%), alla ämnen)	72,9%	5	2	3	9
Lägst betyg E i matematik (åk 6, andel elever (%))	84,5%	4	3	0	12
Lägst betyg E i svenska (åk 6, andel elever (%))	89,6%	2	5	1	11

Inom samtliga områden eftersträvar Barn- och ungdomsförvaltningen högre värden.

I jämförelse med de liknande kommunerna ligger Barn- och ungdomsförvaltningen i den övre halvan bland de åtta jämförbara kommunerna för elever som går ut årskurs 9. Rörande de två nyckeltalen för årskurs 6 är det ungefär lika många av de jämförbara kommunerna som har högre som lägre värde rörande matematik. För svenska i årskurs 6 ligger Barn- och ungdomsförvaltningen i den lägre halvan bland de jämförbara kommunerna. Dessa nyckeltal har i år ett lägre värde i jämförelse med föregående år. I jämförelse med Göteborgsregionen ligger Barn- och ungdomsförvaltningen i den lägre halvan inom samtliga fem nyckeltal. De tre nyckeltalen för årskurs 9 ligger högre än de två nyckeltalen för årskurs 6.

Förvaltningen ser att ännu fler elever borde kunna få den stimulans och stöttning som de behöver för att nå en högre måluppfyllelse. Detta utvecklas bland annat genom det systematiska kvalitetsarbetet och särskilt kring att stärka undervisningens kvalitet.

Nyckeltal (modellberäknade värden)	Faktiskt värde	Avvikelse	Modellberäknat värde	Antal jämförbara kommuner (lägre värde)	Antal jämförbara kommuner (högre värde)	Antal kommuner i Göteborgsregionen (lägre värde)	Antal kommuner i Göteborgsregionen (högre värde)
Behöriga till yrkesprogram (åk 9, andelen elever (%))	84,2%	-2,0%	86,2%	1	6	7	5
Meritvärde (åk 9, genomsnitt 17 ämnen)	224,8	-6,5	231,3	1	6	6	6
Uppnådda kunskapskrav av (åk 9, andel elever (%), alla ämnen)	72,9%	-3,3%	76,2%	2	5	6	6

Inom samtliga områden eftersträvar Barn- och ungdomsförvaltningen positiva avvikelser.

De modellberäknade värdena visar kommunernas resultat i relation till elevsammansättning, där resultatet justeras för sådana faktorer i elevsammansättningen som har en strukturell påverkan på resultaten. Detta för att kunna påvisa vilken effekt undervisning, organisering eller andra insatser ifrån huvudmannen har haft. En positiv avvikelse betyder att huvudmannen lyckats bättre än förväntat utifrån bakgrundsfaktorer i elevsammansättningen.

Avvikelsen från modellberäknat värde för eleverna i årskurs 9 som är behöriga till yrkesprogram är -2,0% för Barn- och ungdomsförvaltningen och alla utom en av de liknande kommunerna som har ett högre värde. Avvikelsen för elever i årskurs 9 som uppnått kunskapskraven i alla ämnen är -3,3% för Barn- och ungdomsförvaltningen och alla utom två av de liknande kommunerna som har ett högre värde. Avvikelsen för genomsnittligt meritvärde är -6,5 poäng för Barn- och ungdomsförvaltningen och alla utom en av de liknande kommunerna som har ett högre värde.

I jämförelse med Göteborgsregionen ligger Barn- och ungdomsförvaltningen i mitten förutom rörande behörighet till gymnasiet, där Barn- och ungdomsförvaltningen ligger strax över mitten. Medan i jämförelse med alla Sveriges kommuner ligger Barn- och ungdomsförvaltningen i det mittersta segmentet.

Slutsatser

I relation till riket, regionen och de jämförbara kommunerna så är bilden blandad. Det finns nyckeltal där Barn- och ungdomsförvaltningen ligger bland de lägre och i mitten i relationen till de jämförbara kommunerna och Göteborgsregionen, samtidigt som det finns det nyckeltal där Barn- och ungdomsförvaltningen ligger bland de högre. Den sammanfattande bilden är att Barn- och ungdomsförvaltning ligger i det mittersta segmentet, där det påbörjade arbetet måste fortsätta. Barn- och ungdomsförvaltningen är i ett implementeringsarbete av det systematiska kvalitetsarbetet med fokus på måluppfyllelse och likvärdighet och de insatser som har gjorts inom ramen för de analyser som nyligen påbörjats.

Generellt för Barn- och ungdomsförvaltningen finns det utmaningar kopplade till likvärdighet. Barn- och ungdomsförvaltningen kompenserar inte i tillräcklig utsträckning för barn och elevers socioekonomiska förutsättningar. Inom förskolan är personaltäteten förskollärare och övrig personal inte kompenserande och när det kommer till andelen förskollärare är den en marginell kompensation. Barn- och ungdomsförvaltningen fördelar, i jämförelse med riket, i mindre utsträckning kompenserande utifrån de socioekonomiska förutsättningarna rörande samtliga tre nyckeltal. När måluppfyllelsen i årskurs 9 ställs emot de modellberäknade värden för respektive nyckeltal ligger Barn- och ungdomsförvaltningen under förväntat resultat inom samtliga tre områden, och i den lägre halvan i relation till de jämförbara kommunerna medan Barn- och ungdomsförvaltningen ligger i mittersta delen i jämförelse med Göteborgsregionen.

När det kommer till de faktiska värdena är resultaten generellt högre än de nyckeltal som är modellberäknade eller är satta i relation till de socioekonomiska förutsättningarna. Både när det kommer till de tre nyckeltalen för förskolan och årskurs 9 ligger Barn- och ungdomsförvaltningen i den övre halvan av de jämförbara kommunerna. På helheten ligger de nyckeltal som rör årskurs 6 lägst, både i relation till de jämförbara kommunerna och Göteborgsregionen. När jämförelser görs med alla kommuner ligger Barn- och ungdomsförvaltningen i det mittersta segmentet, strax över mitten. Där måluppfyllelsen för gruppen pojkar sticker ut när det kommer till meritvärde och behörighet till gymnasiebehörighet, där ligger Barn- och ungdomsförvaltningen bland de 25% med högst värde.